

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKRING HOEGAARDS ERFGOED VZW

Erfgoed ♦ *Geschiedenis* ♦ *Volkskunde* ♦ *Biercultuur*

Anno LX nr. 235 4/2024

Driemaandelijks: mei, juni, juli 2024

Afgiftekantoor 9550 Herzele ♦ Erkenningsnummer P 802006

♦ Ver. Uitg. Georges Stienlet, Nerm 117, 3320 Hoegaarden

2/2024

In dit nummer:

Oproep: alle cafés sedert 1900. Lees blz. 4-6)

Burgers bergen lichamen na crash. Lees blz.11

Prentkaarten van HOEGAARDEN

 HOEGAARDS
ERFGOED vzw

De nieuwste publicatie: zie blz. 3

Ten geleide

We hebben er een boeiende Palmzondag opzitten. De schilderijtentoonstelling werd verrijkt, de inschrijving voor onze jongste publicatie “Prentkaarten van Hoegaarden” (zie blz.3) startte en we bereidden de presentatie van het boek voor, tijdens de Erfgoeddag op zondag 21 april in Meldert. Het thema van die dag luidt “Thuis”. Wij projecteren daarom in de kerk “Thuis in oude foto’s”.

Een aantal andere gebeurtenissen vragen nu de aandacht. Zo lanceerde de minister bevoegd voor het Erfgoed, Mathias Diependaele, de procedure ter bescherming van zes kasseiwegen (meestal holle wegen) in Hoegaarden, Meldert, Hauthem en Hoksem. Het thema houdt ons al langer bezig. Zie de publicatie erover in onze vorige jaargangen. Daarom drukken we er onze verbazing over uit dat de diepste holle kasseiweg, de Pieter Van Molstraat, op de actuele lijst ontbreekt.

Voor de opeenvolgende gemeentelijke dossiers voor de renovatie van begraafplaatsen werden funeraire erfgoedelementen opgelijst. Mede daardoor besloot het schepencollege een oudstrijdersgraf in Hoksem te laten herstellen, in natuursteen, mét tricolore cocarde. Begin september zal op de Open Monumentendag (8 september, gekoppeld aan de Kunstroute in Outgaarden) het thema “De Laatste Reis” ook een funeraire stempel dragen.

Van een andere orde zijn de archeologiedagen in Meldert op 24-25-26 mei. Daar ontwikkelt de Vlaamse Landmaatschappij een publieke Romeinse site, op de Meer. Onze vereniging volgt, los hiervan, de werkzaamheden in de velden waar eind 17de eeuw verschillende militaire kampen waren ingericht (zie Alpaidis 2024, nr; 1). Nog in mei staat in Meldert de verering van Sint-Ermelindis in de belangstelling. Daarrond werd alarm geslagen vanuit Bevekom: op dat grondgebied stond/staat de Ermelindisboom, die is minstens drie keer herplant, maar nu weer bedreigd.

Op 11 en 12 mei wordt in Overlaar, tijdens een groot publieksmoment, de toekomst van de kloostersite Mariadal voor het eerst gecommuniceerd aan de buitenwereld. Een rijke geschiedenis van de brouwende Bogaerden en de onderwijzende Zusters wordt er verteld en vertaald naar een nieuw tijdperk met een nieuwe bestemming voor gebouwen en park. Bij de zusters is nog steeds het boek “Tweehonderd jaar zorg voor mens en milieu” te koop.

Over onze actualiteit leest u doorlopend berichten op facebook “Hoegaards Erfgoed”. Gidsen en auteurs vinden info op onze website <https://hoegaardserfgoed.be/>. Daar verscheen een fotoreeks over de betoging van 2005 tegen de sluiting van brouwerij De Kluis (ABInbev). De reportage is van Eric Claes (+2023) die nadien “borgher” werd van de Orde van de Moutstock. Het ging toen om een beweging van consumenten, met steun van personeel, provincie- en gemeentebesturen, groepen van bierliefhebbers, erfgoedkenners,... Kortom, Hoegaarden-vrienden. Misschien herkent u zich op de foto’s.

Heemkundige kring “Hoegaards Erfgoed” vzw,

p/a 't Schip, Nerm 117, 3320 Hoegaarden + archief Grand Cru (dinsdagen 15uur, gemeentehuis)

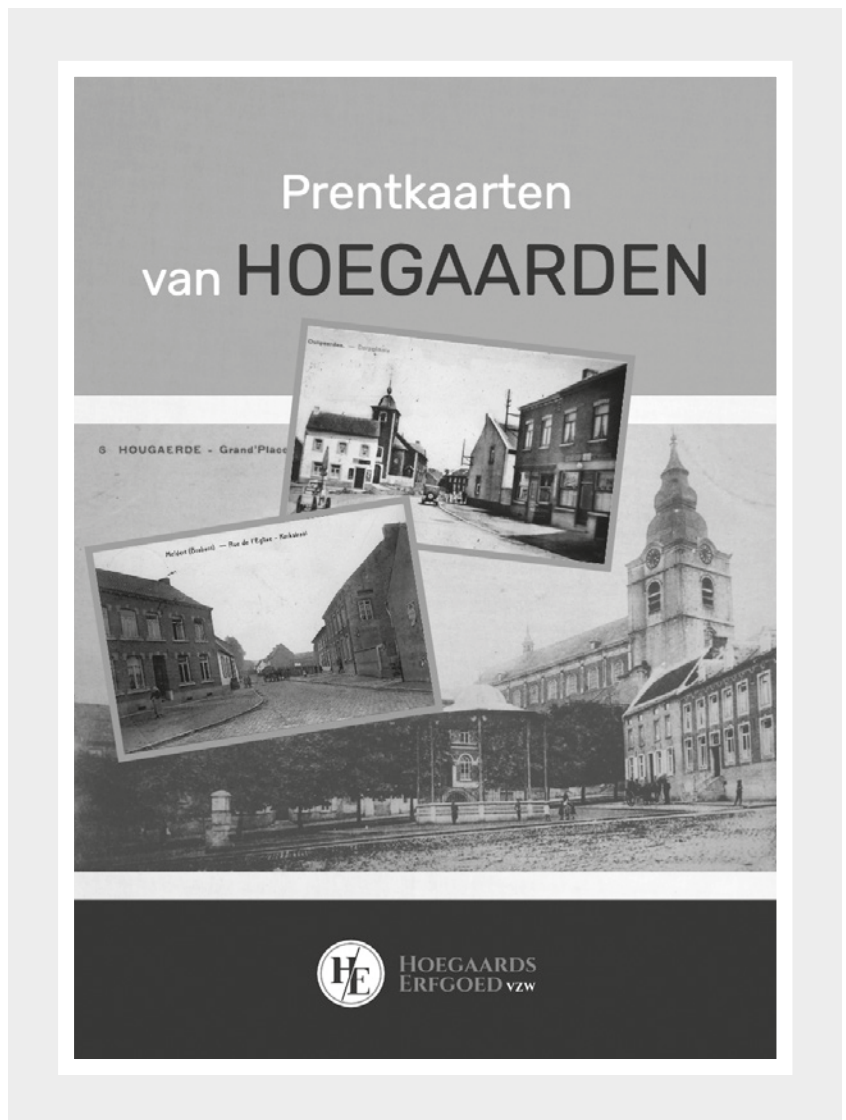
Voorzitter Georges Stienlet en de bestuursleden/medewerkers Ann Raymaekers, Chris Michel, Diane Nitelet, Irène Bouthé, Noël Verlaers, Imelda Soetaerts, Ria Wastyn, Raymond Billen.

Voor www.hoegaardserfgoed.be: Philip Nitelet.

Te koop: de prentkaarten van Hoegaarden

Vanaf de gemeentelijke Bloesemdag, tevens nationale Erfgoeddag, zondag 21 april 2024, is onze nieuwste publicatie beschikbaar: een boek met oude prentkaarten van Hoegaarden, inbegrepen Groot-Overlaar en andere gehuchten, plus de deelgemeenten Meldert en Outgaarden. Het gaat om uitgaven van lokale drukkers (Lefevre, Dotremont,...) tot recentere uitgevers, meestal in zwart-wit, soms in kleur. Daarbij zijn kleurenfoto's gevoegd met de huidige toestand van pleinen, straten en gebouwen, plus een passend commentaar. Het boek is samengesteld door Maurice Dodion en Wasily Pedjko en werd vorm gegeven door Ann Raymaekers.

Belangstellenden konden op de uitgave intekenen, onder andere tijdens de open archiefdag en de kunsttentoonstelling in het gemeentehuis, met Palmzondag. Zij kunnen het boek afhalen op 21 april in Meldert (in de kerk, met projecties), tussen 13 en 17uur. Het boek is daar ook te koop tegen 30 euro. Afhalen of aankopen kan nadien ook in ons archief Grand Cru (gemeentehuis Hoegaarden), dinsdagen vanaf 15uur (cash betaling). Het boek ligt ook in het Toerisme Infopunt aan de Houtmarkt (via Payconiq, met de bankkaart of cash).

Maurice Dodion zegt in zijn inleiding: “De prentkaart kende haar hoogste bloei tussen 1890 en 1935. Zij was overal en in grote hoeveelheden te vinden en er groeide een hele industrie rond.

Het ontstaan van de prentkaart houdt verband met de zogenaamde tweede revolutie in de geschiedenis van de fotografie, de ontdekking van de droge fotografische plaat rond de jaren 1875. Door het gebruik van gelatine in plaats van collodium werd het voor industriële fabrikanten mogelijk droge lichtgevoelige (zilverbromide) platen in dozen op de markt te brengen die onmiddellijk konden gebruikt worden. De fotograaf kon nu met zijn - nog altijd omslachtige - apparatuur op de straat komen en relatief snel veel foto's schieten.”

De rijke oogst aan Hoegaardse prentkaarten is nu gebundeld op ca. 125 bladzijden, formaat A4, recto-verso, gebonden en met hardcover.

Het boek is te koop tegen 30 euro. (Voorintekenaars tot 19 april 2024: 25 euro.) Bestellen kan op rekeningnummer BE 59 0001 2242 6326 van vzw Hoegaards Erfgoed, p/a Nerm 117, Hoegaarden.

Over collaboratie en verzet tussen Dijle en Gete

De Peter Pauwelcampagne (Kessel-Lo) brengt een dossier uit (84 blz, geïllustreerd, in ringband) over de twee wereldoorlogen in de gemeenten bezuiden de 40, (Oud-Heverlee, Bierbeek, Boutersem, Hoegaarden). Dat gaat over oorlogsburgemeesters, verzetsdaden, gefusilleerden, een tankslag en noodlandingen. Aan het verhaal wordt een bezoek aan het monument en het museum van het Franse cavaleriekorps (1940) in Jandrain gekoppeld. Het gezelschap bezoekt de KW-linie nabij Waver, de Getelinie, de Necropolis in Grimde, gedenkplaatsen in Tildonk en Meensel-Kiezegem. Dat past in een campagne ter nagedachtenis van Peter Pauwels, humanist, antifascist.

In de jongste publicatie komen wat betreft Hoegaarden deze thema's aan bod: collaboratie, verzet, gesneuvelde militairen en burgers, repressie, vonnissen,... Het hoofdstuk Outgaarden gaat over het oorlogsbestuur, deportaties en oorlogsgebedenken. Voor Meldert wordt de crash van de Canadese piloot Arnold Chadwick en de vluchtlijn naar Engeland behandeld. Daar sluit het verhaal op aan van het vliegveld Les Burettes (of Le Culot East) en de recente plaatsing van een replicavliegtuig op die site, door de Vlaamse Landmaatschappij.

De publicatie zet de feiten uit op een kaart, klaar voor een plaatsbezoek. De auteur waarschuwt dat het opletten is aan het monument "G. F. Parramore" op de Waversesteenweg: ("je bent er voorbij voor je het weet"). Hij noemt het "een symbool voor de talrijke geallieerde slachtoffers die vielen bij luchtgevechten in de streek Sint-Truiden-Tienen". De incidentrijke begrafenis van Parramore kende een nasleep. Zes burgers die bloemen legden op het graf werden aangehouden. Een onder hen, Michel Stockmans, werd op 17 maart 1944 in Breendonk gefusilleerd. Onze foto's hierbij tonen de plechtige terugkeer van het lichaam van Stockmans in Hoegaarden.

Terugkeer van het lichaam van M. Stockmans, Doelstraat en Houtmarkt op 21 mei 1945. (Fotoalbum H. Cipers)

De brochure "Van Oud-Heverlee naar Hoegaarden" kost 15 euro (verzending inbegrepen).

Te storten op rekeningnummer BE60 9734 5675 7270 van de Peter Pauwels Campagne met vermelding van de titel.

Meer over oorlogsslachtoffers in Hoegaarden:

<https://hoegaardserfgoed.be/category/publicaties/publicaties-alpaidis/alpaidis-nr-196-50ste-jaargang-3-2014/>

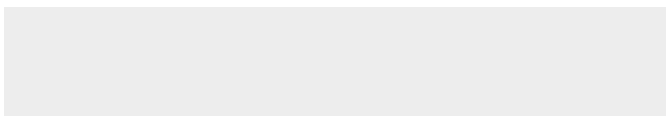

Oproep: “We gaan nog niet naar huis ...”

Alle cafés vanaf 1900 in Hoegaarden

Imelda Soetaerts

Brouwer Pierre Celis stelde ooit: “Brouwers verkopen plezier. Waar wij leveren wordt er feest gevierd”. Valt er dus steeds minder pret te beleven in dorpen en steden, gezien het teruglopend aantal (volks-) cafés? Onze vereniging Hoegaards Erfgoed probeert een inzicht te geven in de evolutie van het aantal herbergen en ontmoetingsplaatsen. Vaak handelde het om gelegenhedencafés of een deeltijdse activiteit van een gezinslid. Aanvullingen op de inventaris zijn welkom. Tot nu baseren we ons op een ruime rondvraag, ter aanvulling van oudere bronnen. Dat zijn o.a. de rekeningen van brouwers Nijs en Van Nerum uit 1850-1859, de oplijsting uit 1920 in de “Annuaire des commerçants et industriels”, een inventaris in Alpaidis door Georges Vandermolen in 1967, plus latere lijsten, foto’s en herinneringen.

*Au Canal (Mena) 1957-1958
(foto Mireille Schoensetters)*

“Het Laatste Nieuws” ging op onderzoek naar het aantal cafés in elke gemeente in Vlaanderen en stelde in een bijdrage van 10 maart 2024 dat het aantal cafés met één derde gedaald is. Zo ook in de gemeente Hoegaarden. Chris Hennuy ging hierop in in het online streeknieuws “De Gazet van Hoegaarden”: “Ook in de gemeente Hoegaarden is het aantal cafés doorheen de jaren afgenomen. Op tien jaar zijn daar twee cafés verdwenen. Wetende dat er in 2013 nog zes waren, bleven er in 2023 dus nog vier cafés over. Zijn dat dan veel of weinig cafés in Hoegaarden? Om u wat meer een idee te geven: moesten alle inwoners van Hoegaarden op hetzelfde moment op café gaan en ze zouden zich gelijk verdelen over die vier cafés, dan zitten er in elk café 1.698 inwoners. Het gemiddelde in Vlaanderen is 1.591 inwoners per café. Wat de onderzoekers er niet bijzeggen of weten is dat je buiten de vier traditionele cafés: (Op de Brug, Den Venetiaen, bij Odette en de Bonheur), ook nog in tal van andere gelegenheden terecht kunt voor een frisse pint. Het zijn wel geen echte cafés, maar je bestelt ook een drankje in het Nieuwhuys, het Kapittelhuys, en sommige dagen in de jeugdhuisen de Klup en ’t Paenhuys, de voetbalkantines, de tennis- en hockeykantine, het parochiecentrum en dies meer. En dan komt er nog de zomerbar Barravel bij. Uiteraard is dit veel minder dan vroeger toen er in Hoegaarden tientallen cafés waren.”¹

In 2001-2003 bracht uitgeverij BMP drie gidsen uit met authentieke cafés. Als norm gold dat deze volkscafés (dus zonder eetgelegenheden) minstens drie generaties binnen dezelfde familie waren gebleven. Voor Hoegaarden konden daarom worden opgenomen: bij Brem aan de Stoopkensstraat en de Pax aan de Tiensestraat.² Daarbij werd benadrukt hoe belangrijk de volkse cafés waren/zijn voor het voortbestaan van duiven-, wieler-, biljart-, kaartclubs en veel meer volksspelen. Hun voorbestaan staat ook onder druk.

¹ <https://degazetvanhoegaarden.be/streeknieuws/maart2024>

² Billen Raymond, “In de Zoete Inval, authentieke cafés in Oost-Brabant”, uitgeverij BMP, 2003.

De cafécultuur - met gesprekken van wand tot wand - is gewijzigd. Van invloed zijn zowel het verdienmodel (maaltijden verstrekken geeft meer inkomen) als de publieke gewoontes (koppels gaan nu samen uit). Alcoholcontroles maar ook brandweer- en hygiëneverplichtingen zijn een rol gaan spelen. In het boek "In den Zoeten Inval" waren dames- en herentoiletten nog niet overal gescheiden en soms stond voor de mannen de "pisijn" buiten aan de straatkant.

Bij Witte Germaine (Nerm), juni 1948. (Foto HE/Imelda)

Enkele losse voorbeelden uit onze voorlopige inventaris per straat:

Op de Vroente wordt café **Au Pomme d'Or** vernoemd: "In Hoegaarden werd daar de Werkersbond opgericht in 1890 met als locatie de Vroentestraat (bij Finoulst). Dus 120 jaar geleden. In het bestuur zaten H. Descamps, A. Dotremont, H. Engels en Mathys. Het café (met winkel) heette La Pomme d' Or, vandaag is dat het huis Vroentestraat 16. Au Pomme d' Or had als café-uitbater Finoulst. Pomme luidde in het Hoegaards 'poem'. Vandaag de latere bijnamen: de zoon van het café heette Arthur, dus Tuur Poem. Zijn dochter is Mart va Tuur Poem."

Naar aanleiding van de verkiezingen van 1902 vermeldt de Leuvense volksvertegenwoordiger Prosper Van Langendonck een meeting in Hoegaarden: "In het lokaal La Pomme d'Or voerden Remy Lurkin, landbouwer dezer gemeente, en ik het woord". (Nvdr. Lurkin uit Rommersom werd omschreven als de leider der Tiensche socialisten.) De Werkersbond (BWP) heeft bestaan van 1890 tot 1922. Daaruit groeide de Belgische Werklieden Partij, nadien Belgische Socialistische Partij (nadien S.P.A., Vooruit). Die kwam (tot bij de sluiting) bijeen in het Volkshuis, met zaal de Warande.

Aan de Tiensestraat, **café/zaal Pax**: "Nr. 81 Bij Jimnath, nu Pizzeria La Capanna. Voorheen de Pax, een voor Hoegaarden politiek belangrijke locatie. Louis Rimanque maakte de zaal die later door Albert Rimanque en Paula zou uitgebaat worden. Albert Rimanque gaf de naam "Pax" aan het café naar aanleiding van het einde van WOII. De Pax was het oppositielokaal van de katholieken, tegenhanger van de liberale Cerkel, en sinds 1970 het lokaal van de CVP-meerderheid. Daar vonden de partijbals plaats, de feesten van Saturnusclub, wedstrijden van de biljartclubs... De Pax was een Stella-café bij uitstek. In 1966 verkocht Albert Rimanque de Pax aan Stella Artois. In 1972 werd de zaal verbouwd en gemoderniseerd, maar alles werd veel kleiner. Einde 2011 sloot de Pax de deuren en de muziekharmonie VML (nu Feniks) trok noodgedwongen als laatste weg (naar het parochiecentrum en nadien naar het gemeentelijke ontmoetingscentrum 't Paenhuys).

Op de hoek Tiensestraat nr. 48, **Au Canal de Louvain**: In 1920 bij François Dendoncker-Schoofs, Lage afspanning met logementen en stallen voor de postkoets Tienen-Geldenaken. Tegen de rechteroever van de (overwelfde) Nermbeek, naast de brug. Op het houten uithangbord was de Leuvense vaart uitgebeeld, volgens meester Albert Guilluy omdat de eigenaar uit Leuven kwam. Later vervangen door twee woningen en tijdelijk een pizzeria. De bushalte van lijn 360 heet nog steeds "Au Canal", ook al schoof ze op richting dorp.

*Pierre Hermans, coureur/cafébaas in Hoksem
(Foto HE/T.Lauwereys).*

Het aantal cafés is steeds teruggelopen. Vergelijk de huidige toestand met de lijst van 1920. Die vermeldt voor **Rommersom** (met de huisnummers van toen): N° 6 Francart Hubert, N° 8, 1920 Stockmans Théophile, N° 22 Stockmans Louis. De Fabriekstraat (Dotremontstraat) telde zes cafés. Op de lijst voor **Nerm** staan zestien namen, waarvan vier voor de periode na 1850. De Valleistraat bood drie uitgaansplekken extra. Bij Barre Matras (Schoensetters) stond er met Nerm kermis, in de schuur aan de overkant, een orgel.

En voor **Hauthem** (op de nummers van 1920): N° 1 Peeters Jérôme, N° 2 Rottie Hubert (De Bareel) N° 17 Taverniers Emile (later Zander Dotremont), N° 20 Christiaens Alphonse, N° 25 Swinnen Louis, N° 25b Girouille François (1898-1955) x François Julie (1899-1983) + Winkel + Kuiper (nu 47), N° 29 Kerry Jacques, N° 35 weduwe Godefride Jacques, N° 38 Kaitel, Dotremont Clément (nadien 52 of nog later 63), N° 39 Peeters Pierre, N° 45 Gilis Louis, N° 46 Tesseur Augustin, N° 67 weduwe Taverniers Adolphe, N° 68 weduwe Coenen Guillaume, N° 74 weduwe Boingen Auguste. In 1960 enz. op het huidige nr. 43 bij Georges en Agnes Dehennin. Op nr. 64 café/zaal met dansorgel De Ster, bij Fons Tritsmans (ook bij Charles Billen, nadien in de Cerkel).

Het verenigingsleven is verbonden met de cafécultuur. Voetbalclub SC Hoegaarden speelde ooit aan de Kleine Molen en had zijn lokaal en kleedkamers op het nr. 11 van de **Kloosterstraat**, bij Pierre Stockmans en Irène Vanex (1903-1989). Met de kermis stond er ook een danstent. Ook bij Foing van Bès aan de **Stationsstraat** (in 1920 ook restaurant, bij Schoensetters) kwam voetbalclub Grand Pont samen. Ontspanningskring Juventus is verbonden aan de Cerkel en Saturnus aan de Pax. Seulleke aan de **Doelstraat** was een gekend duivencafé en iets verder, bij Swellen, waren de boogschutters thuis. Deze horeca hielp ook het veelzijdige amateurtoneel overleven. Bijvoorbeeld: over het belang van de “oude” en de “nieuwe” Cerkel voor operette en theater publiceerden we in Alpaidis (2023, nr. 3).

Collectibles uit de brouwwereld trof je niet enkel aan in het museumcafé 't Nieuwhuys maar ook Bij Brem en in de snackbar van Roland Massenhoven aan de **Ourystraat** (het toenmalige museum kocht diens verzameling in 1990 aan). In **Altenaken** verzamelde Willy Stouthuysen in het café meer dan tweeduizend grote en kleine beelden van de heilige Sint-Antonius. Het café naast de melkerij sloot in 1988. Het succes ervan liep in hoge mate samen met de industriële hoogtij van de wijk. Het lag aan de gewestweg, naast de melkerij en de suikerfabriek. De roepnaam, Bij Kalokke, verwees naar de laatste uitbaatster Jeanne “Kalot” Stockmans.

We roepen op om zo veel mogelijk data en anekdotes over het caféleven te delen via tekst en foto op hoegaardserfgoed@gmail.com. Ook de deelgemeenten horen daarbij. Denk ook aan originele naamgeving en uithangborden (Mouton Blanc, Ossenkop, Den Bareel.) ... Voor Meldert zijn vele gegevens voor vorige eeuwen reeds opgelijst in Rik Bransons recent gepubliceerde dorpsgeschiedenis. Voor Hoksem stelden de erfgenamen Basseur documenten ter beschikking over hun kapittelhuis. In Outgaarden duiken vanouds namen op zoals Schuttershof en waren tot eind vorige eeuw cafés zoals Kruger betekenisvol. Heden ten dage profileert de horeca zich in dat dorp in de eerste plaats met verblijfstoerisme.

Hoksem: 120 jaar een zelfstandige parochie

Jan Degeest (†), Raymond Billen

Sint-Janskerk 1885 door Emile Puttaert (1829 - 1901) (archief VIOE)

De Sint-Jansparochie Hoksem is in 2023 gefuseerd met andere Hoegaardse parochies, onder de naam Sint-Catharina. “Sint-Jan” stond op de drempel van haar 120ste jaar. Ze was opgericht in 1904. Voordien vielen de parochianen (en hun “onderpastoor”) binnen de parochie Sint-Gorgonius Hoegaarden. In 1994 was de negentigste verjaardag groots gevierd, met onder andere een boek en een replica van het Sint-Jansbeeldje. Dat jaar bestond de kerk ook 650 jaar. In 2014 werd het parochiële eeuwfeest bescheidener herdacht. Toen hield historicus Jan Degeest (+2021) een toespraak over leven en dood in de jongste parochie (en volgens pastoor Jan Homans ook de armste...). Hieronder citeren we uit de uiteenzetting van Jan Degeest op 5 september 2004 (aangevuld met gegevens uit ODIS, databank voor het middenveld).

Hoksem is met zijn iets meer dan driehonderd inwoners de kleinste parochie van de federatie Hoegaarden. Daarenboven is het ook nog 'ns de jongste parochie, opgericht bij KB van 27 juni 1904 en bevestigd door kardinaal Goossens op 27 juni 1904. (...) De wereld, hun dorp, maar in de eerste plaats deze kerk, zal er voor de inwoners van Hoksem ongetwijfeld anders hebben uitgezien in 1904. Toen vond op 4 september de eerste zitting van de kerkraad plaats. Frans Mast was pastoor. De aartsbisschop van Mechelen benoemde Henri Tassin, Felix Vanherbergen, Jacobus Dehennin tot leden van de kerkfabriek. De gouverneur van Brabant koos voor Joseph Smets en Eduard Boyen. Ze vergaderden in de sacristie van het eeuwenoude gebouw, toegewijd aan Sint-Jan. Het oude gebouw en zijn behoeders waren ooit rijk geweest. Jan van Hoksem stichtte er in de veertiende eeuw een kapittel met tien kanunniken. Het Hoksemse kapittel bloeide, zie daarvan als bewijs het kapittelhuis en de grote molen tegenover de kerk. Het kapittel bestond tot aan de Franse Revolutie. Het verdween in de nasleep van de gebeurtenissen van 1792.

De kersverse kerkbestuurders erven dus niet alleen een beladen geschiedenis, maar ook een oud gebouw waaraan veel was vertimmerd. De toren dateert uit de twaalfde eeuw, de steunberen uit de zeventiende. Het strijd voor het behoud loopt als een rode draad door het verhaal van honderd jaar parochie. De nieuwe kerkfabriek vat de koe bij de horens en vraagt de gouverneur om bijkomende middelen voor de herstelling van de kerk. Als architect wordt de bekende neogotische ontwerper Pierre Langerock aangeschreven. Twee jaar later, in 1906, dient men over te gaan tot dringende herstellingen. Het dak ligt op verschillende plaatsen open. Naargelang de vrijgekomen middelen en de welwillendheid van de gemeente, de provincie, de staat en de Commissie voor Schone Kunsten, doet het jonge bestuur al wat in zijn mogelijkheid lag om het gebouw te redden en definitief te restaureren.

Dat kostte handenvol geld. Gelukkig steunen vele parochianen hun kerk voluit. Zo aanvaardt de kerkfabriek op 12 januari 1909 het legaat van Petrus Ausloos uit Hoksem, in ruil voor het celebreren van een gezongen mis om de veertien dagen. Aan het legaat - verschillende stukken grond in Hoksem en Kumtich - wordt een waarde toegekend van vijftuizend frank. Dat kan tellen want in de begroting van 1908 staat slechts 490,62 frank aan inkomsten en 655,50 frank aan uitgaven, een tekort van 144,88 frank. Het bestuur aanvaardt met dank maar wat volgt is een Kafkaïaanse vaudeville. De familie betwist de geldigheid van het legaat waarna de kerkfabriek in een schrijven aan de minister van 24 juni 1909 haar aanspraken laat gelden. Ze stelt dat de kerk van Hoxem (sic) zeer weinig inkomsten heeft, ontoereikend voor de noodzakelijke uitgaven. Een versleten kerk, onwillige besturen, de sterk verhoogde prijs van miswijn, betwiste legaten en een lege schatkist: in het eerste decennium had deze parochiegemeenschap het niet makkelijk. Maar wat het legaat van Ausloos betreft: de kerkfabriek haalt haar slag thuis. In 1911 verkoopt ze die percelen want ze heeft eens te meer geld nodig.

Geen nieuws aan het Hoksems front

Als in augustus 1914 de Duitsers ons land binnenvallen, lijkt dit wel aan Hoksem voorbij te gaan. Waar nabij Outgaarden onder andere pastoor Jan-Frans Goris wordt doodgeschoten en er zich in Hoegaarden aan de Gete een veldslag ontwikkelt, meldt de pastoor van Hoksem aan het bisdom dat bij hem niets noemenswaardig is voorgevallen. Zelfs de klokken worden niet geroofd. Toch heeft ook deze gemeenschap haar eigen helden: het monument aan de kerk blijft bewaard, ook nadat het oude kerkhof is verwijderd.

Jan Homans met o.a. burgemeester Roger Kerryn. (foto rb)

Na de wereldbrand zit de kerkfabriek met een tekort van 410,60 frank, te wijten aan de gemeentebesturen van Hoegaarden en Kumtich die tijdens de oorlog aan Hoksem geen toelagen hadden verleend. Pas in 1921 is hieraan verholpen en sluit de penningmeester de boeken af met een batig saldo. Tot de grote crisis van 1929. De secretaris noteert in juli 1932 een beslissing in het voordeel van de parochianen: "ingezien de waarde van 't land voor den ogenblik grotendeels gezakt is, ingezien de opbrengsten van de landbouw in grote mate verminderd zijn, ingezien de wisselvalligheid van de tijdsomstandigheden, heeft het kerkfabriek goed gevonden de huur der kerkgoederen te verminderen."

En in 1934 wordt het kerkgebouw verfraaid door een gift van twee glasramen: de verschijning van het Heilig-Hart van Jezus en de heilige Franciscus in aanbidding voor het kruis.

De pastoors leven er lang.

In Hoksem leven de mensen, en zeker de priesters, lang. In 1935 verlaat pastoor Mast Hoksem. Na 31 jaar. Hij overlijdt in 1943. (Zie tabel: ODIS databank.) Hij wordt opgevolgd door E.H. De Beukeleer die Hoksem door de oorlogsjaren leidt. Er volgen kleine restauraties en herschilderingen, met een beperkt budget en de nodige voorzienigheid. In 1952 wordt De Beukeleer opgevolgd door E.H. Homans. Homans blijft tot aan zijn dood in 1990 de kleine parochie trouw. Het verenigingsleven bloeit: Landelijke Gilde, KVCLV, zangkoor, seniorenbond ...

De grootste verwezenlijking van Jan Homans, zijn kerkfabriek en zijn parochianen, is de verbluffende restauratie van de kerk tussen 1967 en 1969. Reeds in 1958 besluit de kerkfabriek hiertoe architect Stockmans uit Hoegaarden aan te schrijven. Onder het toezicht van de beroemde professor Lemaire wordt het gebouw ingericht tot wat het nu is. Het bleek noodzakelijk oude stenen te zoeken voor de vloer en de muren. Bijgevolg ging men in het dorp de keukens en achterkeukens inspecteren. In ruil voor een nieuwe keuken deden velen hun vloer cadeau.

Jaren na de restauratie was professor Lemaire hier opnieuw te gast. Hij bezocht de kerk en aangedaan verklaarde hij: “Dit is de enige restauratie die nog authentiek is, die is gebleven zoals ik het echt heb gewild.” Inderdaad, de terugkeer naar de originaliteit van de middeleeuwen, wordt vermengd met een subtiele saus uit de jaren zestig, zoals merkbaar aan de lampen boven het altaar. Daarmee tuimelde deze dorpsgemeenschap de moderne tijd in. In jaren zeventig werd de E40 aangelegd en werd Hoksem fysiek van zijn burens afgesneden. Bij de fusiegolf van 1976 werd het dorp bij Hoegaarden gevoegd. Het behield zijn eigenheid en werd een mix tussen de oude garde en nieuwe inwoners. Het oude kapittelhuis werd gerestaureerd. Plannen bestaan om ook de molen te laten draaien. De processie gaat nog steeds uit. Sint-Jan beschermt deze gemeenschap. Jan Degeest besluit: “Rest één woord: op naar de volgende honderd jaar.”

Dat laatste zal als autonome parochie niet worden bewaard. Wel is de restauratie van de watermolen intussen een feit. De door pastoor Homans gebouwde garage is vanaf dag één in gebruik als ontmoetingscentrum. Het dorpsleven is intens gebleven, men leerde een smaakvol patissier kennen, een zanger die de harten doet smelten, een tv-vedette die de tongen losmaakt. Sinds de viering van het eeuwfeest rijdt er een hogesnelheidstrein langs en is het dorp aangesloten op de waterzuivering. Talrijk zijn de gebruikers van de wandel- en fietsroutes die stilstaan bij de mysterieuze haan én hen op de kerktoren. Maar zeker blijft dat de energieke pastoor Homans, moest hij er vandaag nog bij zijn, nog steeds zijn bordje zou ophangen: “Offert hier voor de armste parochie van het land.”

Lijst der pastoors in Hoksem:

Functie	Naam	Datering	Opmerkingen
kapelaan	<u>Pelgrims, Josephus (1818-1876)</u>	21 september 1844 - 30 oktober 1854	geeft ontslag
kapelaan	<u>Jespers, Joannes (1829-1903)</u>	30 oktober 1854 - 18 oktober 1869	
kapelaan	<u>Figeys, Joannes (1837-1908)</u>	20 oktober 1868 - 25 september 1877	
kapelaan	<u>Cossaer, Egied (1854-1909)</u>	17 juni 1882 - 29 augustus 1890	
kapelaan	<u>Verbraeken, Joannes (1864-1939)</u>	30 augustus 1890 - 15 oktober 1894	
kapelaan	<u>De Boeck, Joannes (1850-1915)</u>	24 januari 1895 - 23 juni 1895	
kapelaan	<u>Mast, Henricus (1869-1943)</u>	6 juli 1895 - 26 juni 1904	
pastoor	<u>Mast, Henricus (1869-1943)</u>	27 juni 1904 - 7 januari 1935	eerste pastoor van de parochie
pastoor	<u>De Beukeleer, Florent (1891-1952)</u>	17 januari 1935 - 14 september 1952	
pastoor	<u>Van Santfoort, Frans (1912-1981)</u>	oktober 1952 - november 1952	
pastoor	<u>Homans, Jan-Baptist (1912-1990)</u>	23 november 1952 - 17 november 1990	
parochieadministrator	Coosemans, Jan (1930-2022)	1990 - 2005	
parochieadministrator	Struyf, Marcel (1947-2018)	vanaf 1 augustus 2005	

Bron: ODIS

Britse Sterling crasht nabij Sluizen na bombardement op Essen 1942

Walter Rosseels

Vrijdag, 5 juni 1942. Op de RAF luchtmachtbasis Lakenheath (Suffolk – Engeland, 36 km in vogelvlucht NO van Cambridge) staan 25 Short Stirlings klaar om op te stijgen. Ze behoren tot het 149 smaldeel van de RAF bomber command. De meteo luidt als volgt: 05/06/1942 matige NO wind, max./min.temperaturen 26,8 °C (dag) 13,8°C (nacht), geen neerslag. 06/06/1942 matige OZO wind, max./min. temperaturen 26,3 °C (dag) 12,3°C (nacht), geen neerslag.

Stirling W7508 in productie te Longbridge (World War Photo)

De missie van die nacht is Essen. Dat ligt ca. 60 km ten noorden van Keulen en wordt beschouwd als een van de belangrijkste industriesteden van Duitsland. In de stad aan de Ruhr wonen tienduizenden staalarbeiders en hun gezinnen. Naast de industriële fabrieken zijn de woonwijken in de buurt vaak ook slachtoffer van deze bombardementen. Als “wapenindustrie van het Reich” werd Essen 272 keer getroffen door luchtaanvallen tijdens WO 2.

Voor het nachtbombardement op de staalfabrieken van Essen zijn verschillende Britse smaldelen opgeroepen. De missie wordt uitgevoerd door 180 bommenwerpers - 98 Vickers Wellingtons, 33 Handly Page Halifaxen, 25 Short Stirlings, 13 Avro Lancasters en 11 Handly Page Hampdens.

De vier Bristol Hercules XI motoren (tweerijge 14 cilinders radiale stermotor van 1500 pk) van de Short Stirling Mk I, serie nr. W7508 worden opgestart door Pilot/Officer Peter L. Clayton (1^e piloot) en Flight Sergeant James H Mouat (2^e piloot). De bommenwerper, met een lengte van 26,59 m, spanwijdte van 30,20 m, hoogte van 6,99 m, en een vleugeloppervlak van liefst 136 m² en een leeggewicht van 22,45 ton zet zich in beweging, bewapend met acht Browning mitrailleurs waarvan twee in de neus, twee op de rug en twee in de staart. Een bommenlast van ca.14000 lb (6350 kg) is in de bomruimte aanwezig.

De Short Stirling heeft de call signs OJ-D en heeft een achtkoppige Britse bemanning van de Royal Air Force Volunteer Reserve. De bommenwerper stijgt op om 23:15. Met een klimvermogen van 4,1 m/s en een kruissnelheid van 230 mph (320 km/h) op een hoogte van 15000 ft (5000 m) zal het doel, dat zich op ca. 683 km vogelvlucht van Lakenheath bevindt, worden bereikt na ca. 2,5 à 3 uur vlucht volgens een geheim vluchtplan, mogelijk deels over Nederland en België. Het vluchtplan wordt strikt aangehouden voor de heen- en terugvlucht. De terugvlucht is meestal naar gelang de ondervonden vijandelikheden naar best vermogen door de bemanning zelf in te vullen.

De bemanning Stirling OJ-D:

Peter L Clayton (1 ^e piloot) Stamnr. 121334 - Leeftijd: 20	Pilot/Officer, Bishops Cleeve Hertfordshire, Engeland KIA, Graf XII.F.12 Canadian War Cemetery Adegem (B)
James H Mouat (2 ^e piloot) Stamnr. 1365131 - Leeftijd: 22	Flight Sergeant, Inveraray Argyllshire, Schotland KIA, Graf XII.F.7 Canadian War Cemetery Adegem (B)
John F Gwyther (radio/navigاتور) Stamnr. 1286635 - Leeftijd: 30	Sergeant, Winton Bournemouth Hampshire, Engeland KIA, Graf XII.F.9 Canadian War Cemetery Adegem (B)
David MP Jones (observer/neusschutter) Stamnr. 108245 - Leeftijd: 28	Pilot/Officer, afkomst niet bekend, KIA, Graf XII.F.10 Canadian War Cemetery Adegem (B)
Michael J Kelleher (flight engineer) Stamnr. 568970 - Leeftijd: 21	Sergeant, Portstewart Londonderry, Noord-Ierland KIA, Graf XII.F.11 Canadian War Cemetery Adegem (B)
Thomas A George (schutter rugkoepel) Stamnr. 1167271 - Leeftijd: 27	Sergeant, Cleethorpes Lincolnshire, Engeland KIA, Graf XII.F.8 Canadian War Cemetery Adegem (B)
D J Poynter (bommenrichter) stamnr.1172551 - Leeftijd: 22	Sergeant, afkomst niet bekend, POW na succesvolle parachutesprong, Stalag 357 Kopernikus (Torun Polen) POW nr. 522
Benjamin F Goldschmidt (staartschutter) Sergeant, Prestwick Lancashire, Engeland, Stamnr. 1287042, succesvolle parachutesprong, hij landt op La Chise (Piètrebais), kan ontsnappen via de Comète lijn. Via Gibraltar komt hij op de 30 juli 1942 aan in Gourock (Engeland). † 2.10.1942	

De vernoemde **Sgt Goldsmith**, 22 jaar, sneuvelt op 2 oktober 1942 aan boord van de Stirling Mk I R9167 OJ-N (RAF 149 Squadron) tijdens een nachtmissie boven Krefeld. In tegenstelling tot de gebruikelijke gewoonte om ontsnapte vliegeniers niet langer op missies boven bezette landen te sturen (gezien de risico's voor zijn helpers in geval van gevangenneming), werd Benjamin Goldsmith na persoonlijk aandringen de staartschutter aan boord van de Stirling R9167 die op 2 oktober 1942 om 19.06 uur opsteeg van Lakenheath, op weg naar Krefeld in Duitsland. De Stirling werd neergeschoten door een nachtjager boven Horst (NL) en stortte om 21.34 uur neer bij Kronenberg (NL Limburg), 13 km ten zuiden van Venlo. De zeven bemanningsleden kwamen om het leven en werden aanvankelijk begraven op de begraafplaats van Venlo. Na de oorlog werden hun stoffelijke resten overgebracht naar Jonkerbos War Cemetery in Nijmegen (NL).

De crash in Gaat 1942 (verzameling Cipers)

Het bergen van de lijken juni 1942 (verzameling Cipers)

Benjamin Goldsmith ligt daar in Nijmegen begraven, net als zijn makkers van de OJ-N : piloot, Squadron Leader William Roy Greenslade (Canadees), navigator F/S Robert Francis McIntyre (Canadees), radio operator 1 Sgt Frederick Leonard Hughes, radio 2 Sgt Ernest Leslie Moore, monteur Sgt Marshal Kenneth Smith en staartschutter F/Sgt William Orange, KIA, Graf 13826933 (perceel 20.D.5) Jonkerbos War Cemetery in Nijmegen (NL).

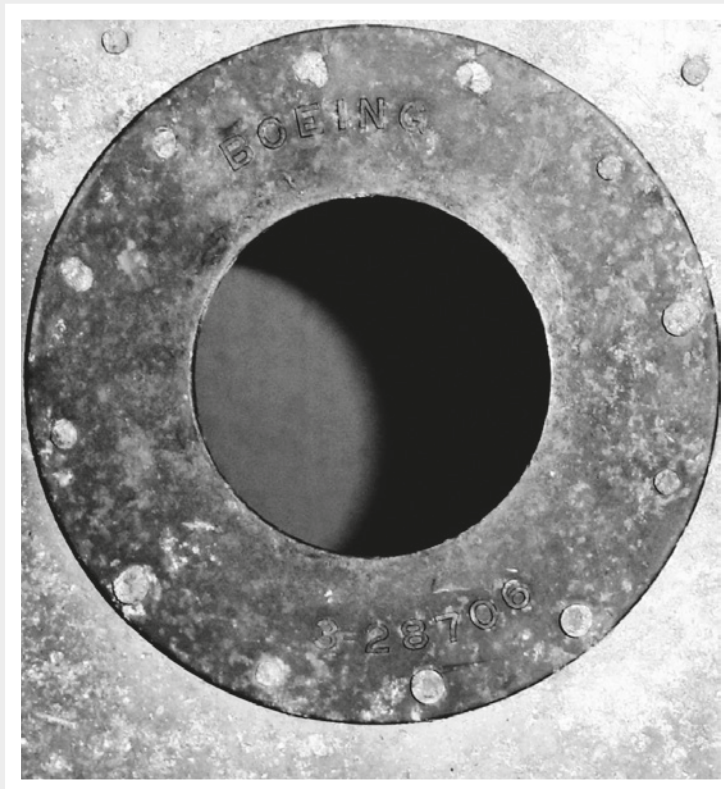
Het bombardement van 6 juni 1942 op Essen wordt een mislukking. De bommen worden over een groot gebied gedropt. Essen lijdt lichte materiële schade, tien doden en 68 gewonden.

De terugvlucht van OJ-D wordt aangevat en gaat via België. Om 2u27 hangt echter de Messerschmitt van Oblt Walter Barte en zijn 'Bordfunker' Uffz Pieper (4de Staffel van NJG1 gestationeerd te Sint-Truiden/ Brustem) achter de Short Stirling W7508 'OJ-D'. Deze Duitse nachtjagers van Sint-Truiden werden tussen 1940 en 1944 regelmatig ontplooid op het hulpvliegveld "Le Culot East/ Les Burettes". Dit toenmalige hulpvliegveld is het hedendaags "verdwenen vliegveld" gelegen in de velden tussen Opvelp, Honsem, Meldert, Sluizen en Bevekom. Rond 1u33 was de Messerschmidt Bf 110F-4 met piloot Oblt Barte gestart met een nachtjachtactie in sector 6B. De hemel was wolkenloos, het zicht bedroeg 8 tot 10 km. Om 2u10 zet de Jägerleitoffizier, Ofw Büchte, de Messerschmidt in het spoor van de terugkerende Short Stirling. Na verschillende correcties bemerkt de Duitse bemanning om 2u21 de OJ-D rechts van hen, zo'n honderd meter hoger. Oblt Barte zet zijn Bf 110 onder het vijandelijk vliegtuig en herkende het als een Short Stirling. Op vijftig meter afstand schiet hij vanuit een hoek van 45° op de linkerbinnenmotor van de Short Stirling, die direct in brand vliegt. De OJ-D neemt een duikvlucht en verliest zeer snel hoogte. De Messerschmidt volgt de Short Stirling tot op zo'n duizend meter hoogte, waar de linkervleugel van de bommenwerper afbreekt. Bij het neerstorten om 2u27 bemerken de Duitsers een explosie en een kleine brand. De staartschutter van de Stirling, Sgt Goldsmith, zal waarschijnlijk nooit geweten hebben wat hem overkwam. Hij herinnerde zich slechts dat zijn machine door "Flak" geraakt was, en verliet als enige het vliegtuig langs het ontspanningsluik in de romp. Goldsmith landt bij Pietrebais en sukkelde over een aantal rijen prikkeldraad. Goldsmith landde nl. in de buurt van een Flakstelling van Le Culot (heden het militair vliegveld 1 W Bevekom) dat onder het bevel stond van Oblt Böshagen. Deze Duitse Flak-officier hoorde rond 2u20 het geronk van twee vliegtuigen en getuigt dat na enkele vuurstoten van het Duitse toestel het andere begon te branden en overging in een vijf minuten durende duikvlucht. Tegen 2u25 verliest het brandende toestel zoveel hoogte, stukken vallen er af en het stort vervolgens zo'n 7 km ten noordoosten van de Flak-stelling van Oblt Böshagen neer.

Na zijn parachutelanding klimt de Britse staartschutter over de laatste rijen prikkeldraad en belandt alsnog in een beek. Tegen de tijd dat zijn kledij weer droog is, is het reeds ochtend. In de verte ziet hij een boerderij aan de rand van een dorp. Een oude man opent de deur en vraagt hem wie hij is. De oude man spreekt geen Engels, maar als Sgt Goldsmith het woord 'R.A.F.' uitsprekt, opent de inwoner het raam, trekt de airman naar binnen en ontvangt hem zeer hartelijk.

De Short Stirling OD-J sloeg te pletter in Sluizen (L'Ecluse), ten zuiden van de huidige Waversesteenweg ter hoogte van de Sint-Quirinuskerk in Gaat, op de grens met Hoegaarden (Meldert). Voor zes bemanningsleden liep het fataal af. Zij rusten nu te Adegem (nabij Maldegem) op het Canadees Soldatenkerkhof. Een achtste bemanningslid werd gevangengenomen en opgesloten in Stalag 357 Kopernikus (Torun in Polen). Bij het bombardement op Essen van 6 Juni 1942 verloren de geallieerden 12 vliegtuigen: 8 Wellingtons, 2 Stirlings, 1 Halifax en 1 Lancaster.

Verklaring: Staffel: onderdeel (squadron); KIA: killed in action (overleden tijdens het gevecht); POW: prisoner of war (oorlogsgevangene); NJG: Nachtjagdgeschwader (wing van nachtjagers)

Merkteken Boeing (foto NV)

Sporen van een Boeing in Hauthem

Noël Verlaers

Getuigen uit Hauthem vertellen dat ze zelf, of hun familieleden, onderdelen van een gevallen Amerikaans vliegtuig ophaalden in het Meldertsveld (langs de hoofdweg tussen Hauthem en Meldert). Dat moet tegen het einde van de oorlog zijn geweest, mogelijk al in 1945. De crash kan het gevolg zijn van een noodlanding in het zicht van de basis Bevekom. Militaire sites geven niet meteen uitsluitsel, al wordt er een code gegeven aan het bewuste terrein.

Feit is dat in Hauthem aluminium plaatwerk van een Amerikaanse vliegtuig werd verwerkt in loodsen. In een geval was daarop een grote Amerikaanse ster zichtbaar. Elders wijzen opschriften naar de fabrikanten die bepaalde onderdelen aanleverende bij de bouw van de Flying Fortresses in de tweede helft van de oorlog. Op minstens drie plaatsen is ons aangewezen waar grote wanden met dergelijke platen intussen zijn afgebroken. Op één plaats zijn onderdelen nu gerecupereerd. Zie foto: de tekst verwijst naar Boeing als fabrikant. Het museum van de luchtmachtbasis in Bevekom ontfermt zich over de vondsten. Alle aanvullende informatie wordt hooglijk geapprecieerd.

Omer Vanaudenhove bezoekt Ets Bogaerts

Raymond Billen

Het liberaal archief Liberas koestert het archief van minister van Staat Omer Vanaudenhove. Daarbij behoort een fotoalbum van een bezoek aan Hoegaarden samen met senaatsvoorzitter Paul Kronacker (periode 1955-1961). Dat toont het bezoek aan het gemeentehuis, een optocht door o.a. de Stoopkensstraat naar de Vroente en een rondleiding in textielbedrijf Bogaeerts (Kloosterstraat). Fotograaf van dienst was Leysens uit Tienen. Via Oude Foto's van Hoegaarden (Facebook) leverde Leen Bauwin een, ook bij Liberas nog onbekende, extra foto aan: het gezelschap met Vanaudenhove en Kronacker passeert aan de intussen verdwenen gebouwen op de hoek Stoopkensstraat-Tiensestraat (waar nadien de parking Vandermolen en nu warenhuis Okay kwamen). Ook burgemeester Hettich en gedeputeerde Rowie komen in beeld.

Ets Bogaerts werd opgericht door Marcel Bogaerts in 1944, als leverancier van confectionebehoeften in de Benelux. Dat begon met watten en nadien vooral schoudevullingen. Marcel Bogaerts, onderwijzer van opleiding, kwam uit Oplinter. Hij woonde na zijn huwelijk met Paula Puelinckx in Zaventem. Het gezin vestigde zich in 1944 in de Villa des Lilas in Hoegaarden. In 1974 werd Marcel Bogaerts opgenomen in de "Orde van Sint-Gorgonius" en in 1985 werd hij gevierd als "verdienstelijkste Hoegaardier". 1968 had hij de bandweverij Bossche Textiel Industrie overgenomen (NL). In 1974 sloppte Bogaerts de concurrent Obiex op en in 1980 Tubor Tabca, beide uit Brussel. In 1984 volgde de specialist in plasticverpakkingen Maco. Bogaerts veroverde negentig procent van de Benelux-markt. Er werkten bij hem in Hoegaarden tweehonderd mensen, plus nog veertig in Afschaffenburg (D). In 1996 zijn de gebouwen aangekocht door de gemeente Hoegaarden voor onderwijs, kinderopvang, loodsen.

*Optocht op de hoek van Stoopkens-Tiensestraat
(Familie Bauwin)*

Het gezelschap in de fabriek (Leysens/Liberas)

Livreiknoop uit 1860 maakt wat los in Hoksem

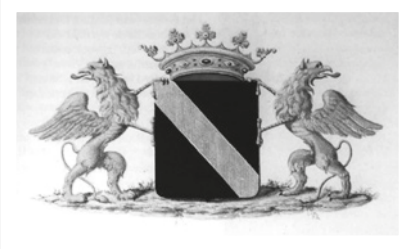
Vondst door Peter Vanhellemont

Tienenaar Peter Vanhellemont vond op een akker in Hoksem een knoop met wapenschilden, gemerkt Lassen & Cie. Dat bedrijf was gelegen aan het Sint-Goedeleplein 21 in Brussel, daar actief in de jaren 1840-1870. Koen Costens, Raymond Billen en Noel Verlaers gingen aan de slag met de vraag: hoe verliest iemand van adel een knoop in het veld in Hoksem?

Lassen & Cie produceerde zowel uniformknopen en toebehoren voor kleermakers en militaire uitrusting, waaronder ook blanke wapens. Zijn oprichter is ons welbekend, want het gaat om de voorzitter van het Centraal Israëlitische Consistorie van België, Louis Lassen (Kopenhagen, 1798 – Brussel, 1873), was oprichter van de *Société de Secours Efficaces*, een vereniging die steun en leningen verleende aan startende handelaars en ambachtslieden. De man was lid van het Centraal Joods Consistorie van Brussel vanaf 1845. Als voorzitter ervan begon men met de bouw van de grote synagoge in de Regentschapsstraat.

Lassens knopen worden onder andere bewaard in het Joods Museum Brussel, in de Gelderlandcollectie, in het STAM Gent, enz., Een matrijs werd recentelijk geveild bij Drouot Parijs en knopen werden aangeboden op een onlineveiling in Tsjechië. Koen Kostens kwam terecht bij een website “Uniform-livreiknopen-emblemen”. Via Facebook werd gevraagd naar de betekenis van de “Hoksemse” wapenschilden. Het antwoord liet niet lang op zich wachten: je komt terecht bij “Le baron Eustache de Blondel de Beauregard de Viane (1775-1848) et son épouse - mariage en 1810 - Marie de la Motte Baraffe (1790-1848)”.

*Wapenschild van Eustachius Josephus
Maria Baron De Blondel de
Beauregard van Viane (1816)*

Eustache heeft twee nakomelingen, Baron Alfred de Blondel en Alphons, die in de periode dat de knoop gemaakt werd hebben geleefd. Zie: <https://www.gerardimontium.be/wp-content/uploads/tijdschrift/1137.pdf>

Eustache Joseph Marie de Blondel de Beauregard de Viane was gehuwd met Marie Charlotte de la Motte Baraffe. Van haar is het tweede wapenschild. Beiden zijn gestorven in 1848, de knoop kan dus toebehoord hebben aan hun personeel of het personeel van hun kinderen.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lamoral-Antoine_de_la_Motte_Baraffe

Fernand Dumont in de "boekerij" (tot 1978). (foto rb)

Honderd (of 140) jaar openbare gemeentelijke lectuurvoorziening

Archief Frans Huon

In 1924 werd in Hoegaarden de gemeentelijke openbare bibliotheek officieel erkend. Voordien bestond er een volksboekerij op kleine schaal (sedert 1884). In België kwam de eerste openbare bibliotheek tot stand in 1911 in Antwerpen. De benaming 'openbare bibliotheek' is in België pas gangbaar sedert de wet van 17 oktober 1921.

Hoegaarden zou dus 140 jaar bibliotheek en 100 jaar openbare bibliotheek kunnen vieren. Deze historiek kwam al eerder aan bod, namelijk bij de inrichting van de huidige bibliotheek aan de Tiensestraat in 1997. Toenmalig burgemeester Frans Huon sprak daarbij deze woorden uit: "In het gemeentelijk archief wordt voor het eerst melding gemaakt van een kleine schoolboekerij in het jaar 1884. Caritatieve en filantropische bedoelingen lagen aan de basis van de oprichting van deze bibliotheken. Vermoedelijk werd de bibliotheek na de eerste wereldoorlog overgebracht naar een grotere zaal in het gemeentehuis. Deze "grote ruimte" besloeg vijftien vierkante meter. Ze werd nadien het bureel van de burgemeester. Vanaf 1924 werd deze openbare bibliotheek aldus erkend door het ministerie."

"Van 1884 tot 1934 bekleedde het toenmalige schoolhoofd Frans Degroot de functie van bibliothecaris. Hij was verbonden aan de lagere school vanaf 1884 en tevens schoolhoofd van 1913 tot 1922. Daarna volgt Fernand Dumont hem op als bibliothecaris. Hij was ook leraar in de gemeenteschool vanaf 1922 en hoofdonderwijzer van 1949 tot 1963. Na zijn opruistelling als hoofdonderwijzer blijft hij bibliothecaris tot in 1978. Van 1978 tot nu (*nvdr: tot 2020*) staat Frieda Raymaekers aan de leiding." (*In 2020 opgevolgd door Nina Bossaer*).

De eerste locatie (1884-1924): Adres onbekend. Bij de start werden 95 werken uitgeleend. Het aantal bibliotheken in België steeg van twintig in 1878 tot vijfhonderd in 1882. Vanaf 1894 had het Willemsfonds ook een eigen bibliotheek in Hoegaarden. Ook in het parochiecentrum ("patronaat") bestond een bibliotheek, met uitleningen tot eind jaren zestig.

Tweede locatie (1924-1978): Adres: gemeentehuis, onder de naam "Volksboekerij". Intussen bouwden veel gezinnen een huisbibliotheek uit. De uitleningen in de gemeentelijke bibliotheek daalden van 4.259 werken in 1934 naar 2.252 in 1978. Je vroeg bepaalde boeken aan een loket of de bibliothecaris adviseerde een titel. In 1978 werd het Jaar van het Dorp uitgeroepen. Er ontstonden nieuwe culturele initiatieven: de oprichting van de cultuurraad, de voorbereiding van het Millennium, vernieuwing van de bibliotheek.

Derde locatie (1979-1993): Adres: gemeenteschool aan de Doelstraat. De bibliotheek vond een onderkomen op het gelijkvloers van het “schoolhuis” van de school. Voor het eerst kon de lezer via het openkaststelsel zelf boeken uitzoeken. De uitleningen verviervoudigden. Vanaf 1986 werd geïnvesteerd om te voldoen aan de decretale normen. Er kwam een leeszaal en een jeugdafdeling. De afdelingen non-fictie en naslagwerken breidden uit. Na de inname van de eerste verdieping steeg het aantal lezers van 400 naar 850, tussen 1988 en 1993.

Vierde locatie (1993 tot nu): Adres: voormalige garage Van Thienen, Tiensestraat. In 1993 kon de gemeente, onder leiding van secretaris Jules Cipers, dat gebouw aankopen. Het lag tussen de beide scholen en nabij een parkeerterrein. Het aantal lezers steeg tot 1.400, het aantal boeken tot 19.000, met 32.000 uitleningen. Er kwamen 2.255 cd's, cd-roms en video's bij. De aparte schooluitleningen werden ingevoerd. Een kwart van de Hoegaardiërs bezocht regelmatig de bibliotheek. Frans Huon merkt op dat Vlaanderen één bibliotheekmedewerker per 31.800 uitleningen bezit. In Zweden is dit vier en in Hoegaarden twee.

Info: Tiensestraat 42, 3320 Hoegaarden,
<https://hoegaarden.bibliotheek.be/>

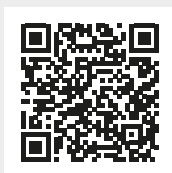

Graf van schoolhoofd en eerste bibliothecaris Frans Degroot (begraafplaats Walestraat).

Alle jaargangen van Alpaidis in de bibliotheek

De vijftig eerste jaargangen van ons tijdschrift “Alpaidis” zijn, ingebonden, terug te vinden in de leeszaal van de gemeentelijke bibliotheek. In de eerste jaargang in 1965 leest u bijdragen van Georges Vander-molen, Albert Guilluy, Maurice Dodion. In 1966 dook Tienenaar Robert Morren op samen met Hubert Van Nerum. In '67 Alfred Wauters en R. Verpoort en daarna Edgar Rowie, Frans Doperé, F. Dotremont, Emiel Vandevelde.

De recentste jaargangen liggen los ter inzage in de bibliotheek. Enkele jaargangen zijn ook reeds ingevoerd op onze website <https://hoegaardserfgoed.be/overzicht-tijdschriften-alpaidis/>. Documentatie is ook raadpleegbaar op dinsdagen (15-18u) in het archief Grand Cru, in het gemeentehuis.

Op zoek naar Hoegaardiërs in het Leuvens/Hagelands studentenleven

Kristof Debecker

Studentenclub Ons Hageland aan de KU Leuven jaren 40 (bron Kristof Debecker)

Hoogstudentenclub Ons Hageland viert in 2024 haar 150ste bestaansverjaardag. De club van studenten uit het Hageland aan de universiteit van Leuven werd opgericht in het academiejaar 1874-1875 en is daarmee de oudste traditionele regionale vereniging aan de KU Leuven. Om de historische verjaardag extra in de verf te zetten, proberen oud-studenten nu om de geschiedenis van het lokale studentenleven in het Hageland in kaart te brengen.

Sommige bronnen spreken over een Hagelandse club die op het einde van de 19de eeuw zou hebben bestaan op het Klein Seminarie, waarbij jongeren aangesloten waren van beide kanten van de taalgrens. Uit het onderzoek blijkt alvast dat een aanzienlijk deel van de latere dokters, notarissen, burgemeesters en pakweg (landbouw-) ingenieurs uit onze streek in de periode 1874-1914 deel uitmaakte van hoogstudentenclub Ons Hageland - Bessemclub. Later werd het ledenbestand van de Hagelandse club nog diverser en ontstonden er ook andere lokale studentikoze initiatieven (zoals de Hagelandse Gemeenschap) en thuisclubs in het Hageland (zoals de Bietenclub in Tienen). Bij verschillende van die initiatieven waren ook jonge mensen uit Hoegaarden betrokken.

“Jammer genoeg is er over dat rijk studentikoos verleden weinig bekend. Foto’s en archieven die door oud-studenten kort na de eigen studententijd nog gekoesterd worden, verdwijnen nadien vaak eerst naar zolder en later naar het containerpark. De foto’s en attributen die de tand des tijds wel overleven, hebben voor volgende generaties geen waarde of betekenis. In de hoop om alsnog de puzzel van het Hagelands studenten(club-)leven te kunnen leggen, willen we een oproep doen aan iedereen die zelf ooit nog betrokken was in het studentenleven of weet dat de vader, grootvader, overgrootvader of betovergrootvader student is geweest”, aldus Debecker. “In een eerste fase brengen we alles samen in het archief van Ons Hageland. Met alle verzamelde stukken en getuigenissen hopen we tot een uitgebreid boek te komen over het studentenleven in de streek. Na het lustrum gaat al het verzamelde materiaal naar het Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven aan de KU Leuven”.

Kristof Debecker heeft rond dit onderwerp indertijd al samengewerkt met wijlen Jan Degeest (Outgaarden): “Wat de beginjaren betreft. Ik heb in het archief van de KU Leuven de 21 boeken doorgenomen met daarin de inschrijvingsfiches van de studenten tussen 1835 en 1914. Voor die periode heb ik **dertig namen** gevonden van jongens die in Hoegaarden zijn geboren en die aan de **Université Catholique de Louvain** ingeschreven zijn geweest (zie bijlage). Ik heb van al die studenten ook het vermoedelijke jaartal dat ze begonnen zijn met de hogere studies. Dat jaartal is niet honderd procent zeker (kan ook een jaar vroeger of later zijn), aangezien de handgeschreven fiches soms onduidelijk zijn of een verschillende logica volgen. Maar op basis van bijkomende info moet dat nog wel te finetunen vallen.

De Broeck	Séverin		Hoegaarden	1871	1872			kand. Natuurwetenschappen	
De Broeck	Emile		Hoegaarden	1888	1889			apotheker in Vilvoorde, Leuvensestraat 95A	FARMA
De La Croix	Frederic	11/2/1884	Hoegaarden	1901	1902			Tienen, Hoegaardsepoort	
Demaret	Robert		Hoegaarden	1896	1897	1899		farmacie	
Dotremont	Léandre	6/6/1858	Hoegaarden	1878	1879	1881		apotheker in Bossu (Bergen) rue du Miroir 8 +Brussel 14/9/1923	FARMA
Dotremont	Charles		Hoegaarden	1887	1888	1890		apotheker in Hoegaarden	FARMA
Dotremont	Henri	27/8/1880	Hoegaarden	1900	1901			landbouw, vrije student	
Fortemps	Jean Baptiste		Hoegaarden	1890	1891	1895		rechten	RECHT
Lodewijckx	Jules		Hoegaarden	1879	1880	1886		dokter in Hoegaarden	DOKT
Lodewijckx	Emile		Hoegaarden	1887	1888	1893		dokter in Hoegaarden, 14 rue Tumulus	DOKTER
Lodewijckx	Charles		Hoegaarden	1907	1908	1909		farmacie verder gaan studeren VUB, apotheker in Congo, vader was dokter	FARMA
Loriers	Louis	1/2/1881	Hoegaarden	1898	1899	1904		woonde in Meldert, zoon vd brouwer, dokter in Brussel, in het leger	DOKT
Maes	Vital		Hoegaarden	1888	1889			kand natuurwetenschappen	NATUUR
Maille	Jules J B		Hoegaarden	1856	1857			kand natuurwetenschappen/farma	NATUUR
Putzeys	Arthur		Hoegaarden	1873				kandidaat notaris	RECHT
Quinot	Camille		Hoegaarden	1890		1892		apotheker in Orp le Grand	FARMA
Raes	Joseph		Hoegaarden	1881		1887		advocaat in Meerhout en later in Gent, Toekomststraat 51	RECHT
Smeesters	Joseph		Hoegaarden	1897					
Stockman	Georges		Hoegaarden	1906					
Stockmans	Edmond		Hoegaarden	1901					
Tomsin	Louis		Hoegaarden	1900					
Tomsin	Léon		Hoegaarden	1904					
Tomsin	Théophile		Hoegaarden	1907					
Van der Molen	Achille		Hoegaarden	1897					
Van Nerum	Justin		Hoegaarden	1840					
Vanautgaerden	Alphonse		Hoegaarden	1912					
Verlinden	Louis		Hoegaarden	1908					
Vigneron	Alphonse		Hoegaarden	1903					
Weemaes	Camille		Hoegaarden	1891				leraar atheneum en secretaris minister van wetenschap en kunst	RECHT
Weemaes	René		Hoegaarden	1899					

De meeste studenten uit Hoegaarden zijn begonnen na 1870 en komen dus in aanmerking voor lidmaatschap bij de Hagelandse club die in 1874 officieel werd gelanceerd. Op basis van studentenaantallen (totaal, aantal Hagelanders, normale samenstelling van zo'n club ...) lijkt het ons redelijk om aan te nemen dat zeker vijftig procent van de namen in bijgevoegde lijst effectief lid waren van de club der Hagelanders. Want zoveel streekgenoten zaten er niet aan de universiteit in die periode. Zeker de dokters in opleiding uit een katholiek milieu en afkomstig uit een familie die sociaal/politiek engagement toonden en thuis waren in het wereldje van bierbrouwers zijn de hoofdverdachten. Eén 'verdwaalde' foto of brief in een archief van de families uit bijgevoegde lijst kunnen misschien wel een doorbraak betekenen.

Ik heb ondertussen ook de inschrijvingsregisters van het Klein Seminarie van Mechelen en dat van Hoogstraten doorgenomen op zoek naar regiogenoten. Want in de periode 1875 waren er in onze streek amper of geen middelbare scholen en werden de rijkste/slimste/potentiële pastoors naar de KS's gestuurd. Het vermoeden is dan ook dat de Hagelandse band daar is ontstaan, omdat in die scholen de leerlingen op de speelplaats niet per jaartal, maar per regio werden gegroepeerd. Ik ga later ook daar de Hoegaardiërs uit destilleren.

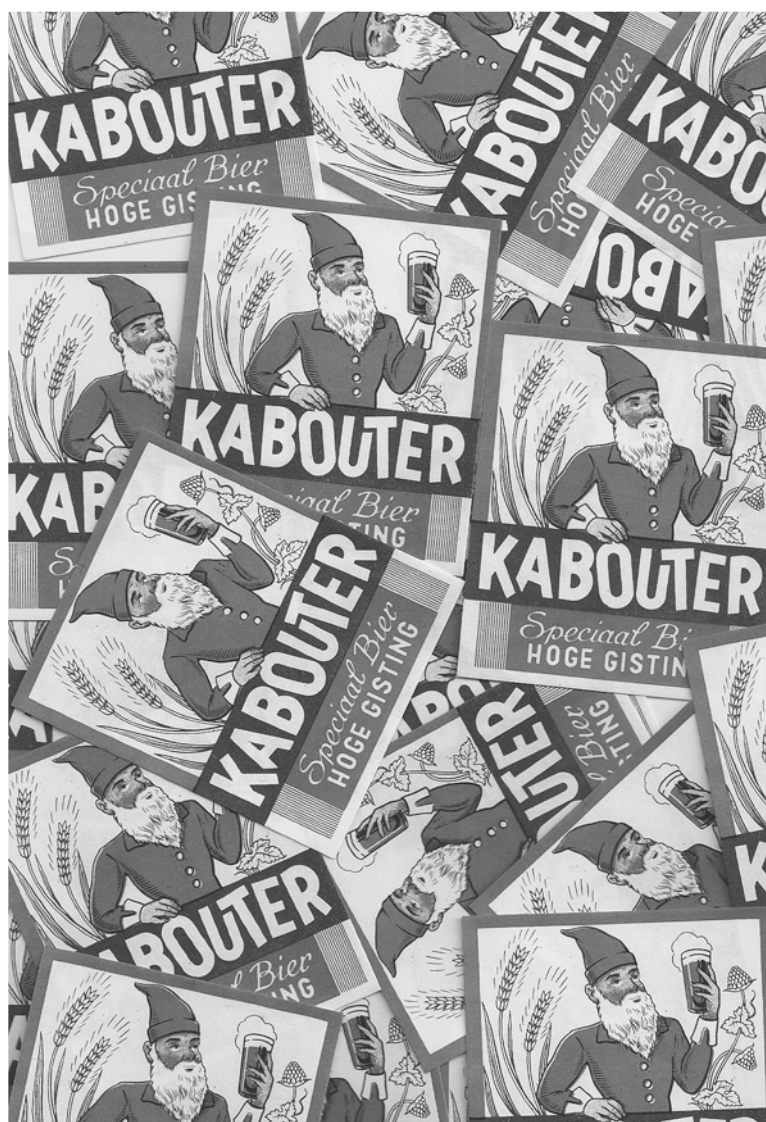

Van kabouters die “bier” met en B schrijven

Chris Bauweraerts, tekst en foto's

Brouwer Chris Bauweraerts, medestichter van brouwerij Achouffe (met de kabouter) kende de Hoegaardse pionier Pierre Celis (1925 - 2011) als leermeester, collega en vriend des huizes. Bij diens overlijden schreef hij deze tekst in de VS: “Pierre Celis Blues, News-Orleans 9 april 2011”.

Beste Bierliefhebber, het slechte nieuws betreffende het heengaan van Pierre Celis bereikte mij op het ogenblik dat ik in New-Orleans was ... Het nieuws verraste mij niet want met de gezondheid van Pierre ging het al sinds drie jaar bergafwaarts. Zijn verjaardag was op 21 maart, en toen ik zijn vrouw die dag belde, vertelde zij mij dat Pierre onlangs in een rusthuis was opgenomen en er verzorging nodig had. Het enige wat Pierre toen nog kon doen was praten en luisteren... Pierre had aan Juliette gevraagd om die dag zijn favoriete Bier te drinken ... Een Bier met een kabouter op het etiket ... Ja, het is gewoon zo.

Pierre had iets van een kabouter, hij was «de kleinste brouwer van België» maar die het in zijn gloriejijd presteerde om de snelst groeiende brouwerij van België uit de grond te stampen. Zoals hij steeds vertelde begon alles bij zijn buurman en brouwer Tomsin. Die brouwde een soort van Bier waaraan geen gist werd toegevoegd. Destijds, medio jaren '60, reed Pierre van huis tot huis rond met melk. Als hobby probeerde hij om het recept van brouwer Tomsin na te brouwen. Wanneer zijn eerste brouwsel niet giste riep hij de hulp in van ingenieur Thomas, de brouwer van brouwerij Loriers, ook in Hoegaarden. Dhr. Thomas was ten eerste verbaasd dat Pierre geen gist had toegevoegd aan zijn wort. Het volgende brouwsel brouwde Pierre met het gist dat Thomas had aanbevolen, alzo ontstond op een eerder toevallige wijze het «Oud Hoegaards Bier», nu gekend als «HOEGAARDEN».

De eerste brouwsels, uitgedrukt in enkele honderden liter, werden snel te klein. Pierre wist toen de brouwzaal te kopen van de gesloten brouwerij SMEETS te Zolder. De capaciteit van deze brouwzaal was een 30-tal HL. Ook de Bieren van Brouwerij Smeets werden verkocht onder de naam van «Kabouter» ... (zie foto)

Pierre combineerde het «brouwer» en het «melkboer» zijn. In feite reed Juliette meer en meer met melk rond en brouwde Pierre meer en meer. Deze situatie bleef duren tot Juliette een ongeval had tijdens het rondrijden met melk. Dit was voor Pierre het ogenblik om zich 100% toe te leggen op het «Oud Hoegaards». Persoonlijk ontdekte ik het «Oud Hoegaards» in 1977 in «La Houblonnière», een Brussels café dat in feite een «Bierhuis» was, maar dit woord diende nog te worden uitgevonden, de cafés waren toen bijna allemaal «pilscafés» ... Dank zij het troebele, maar populair wordende «Oud Hoegaards» zou het woord bier, voor mij persoonlijk, veranderen in Bier.

Pierre Celis thuis bij zijn kabouters.

Na het ontdekken van de onweerstaanbare smaak van «Oud Hoegaards» reed ik de volgende dag naar Hoegaarden en kocht er zestien kratten «Oud Hoegaards». Pierre en ik leerden elkaar zo kennen. Het is dus niet verwonderlijk dat Pierre kennis leerde maken met een andere kabouter: de CHOUFFE-kabouter. Pierre en zijn wijzen van destijds : Mr. Thomas en Mr. Van Gijsegem volgden het avontuur van Achouffe van heel dichtbij. Mijn vennoot van destijds leerde alzo zijn legendarische naamgenoot uit Hoegaarden kennen. Het werd een grote vriendschap tussen Pierre Celis, Pierre Gobron en mijzelf. Indien LA CHOUFFE het allereerste tripelachtig Bier was dat gekruid werd met koreander, dan was dit te wijten aan de goede contacten tussen Pierre Celis en de kabouters uit Achouffe.

Pierre Celis, was ondanks zijn successtory de vriendelijkheid zelve, hij bleef steeds geïnteresseerd in de wereld van het Bier en hij had steeds maar plannen om in Texas opnieuw een brouwerij te beginnen. Opnieuw, ja, want na zijn avontuur in Austin met «Brewery Celis», dat in 1992 begon, wou hij almaar opnieuw beginnen, ja zelfs toen hij de kaap van 80 jaar bereikt had.

Chris Bauweraerts in La Chouffe-sfeer

Een levende legende is nu heengegaan, hopelijk leren ze daarboven hoe ze een deftig tarweBier moeten brouwen en vooral, dat er wat anders is dan wijn. Bedankt Pierre voor de heropleving van het Belgisch SpeciaalBier. Je leerde het volk terug om troebel Bier te drinken en te waarderen. Mijn levende god is heengegaan, na de «Katrina Blues» in New-Orleans ontdek ik hier de «Pierre Celis Blues».

Reacties

Het tijdschrift van de “Cercle numismatique Val de Salm” meldt de vondst in Meldert van een “half crown”, een legendarisch munttype, het zogenaamde “gun money”. Dit verwijst naar de militaire kampementen (zie Alpaidis 2024, nr.1). Het werd aangemunt door de Jacobieten, die strijd leverden tegen Willem III, en deze munten - waarvoor kanonnen zouden zijn omgesmolten, vandaar de naam - uitgaven tegen de belofte ze om te zetten in zilver geld na de overwinning. Wat niet gebeurde. De munten bleven daarna nog wel een tijdje in gebruik, zij het tegen een lage koers. Een link naar het tijdschrift: http://numisvaldesalm.be/VDS_TRESORS.htm

---

Heemkundige kring Ten Mandere (Izegem) vraagt inlichtingen over het oorlogsverloop in mei 1940. In de laatste dagen van de Leieslag, streed het 9^e Linierregiment in Izegem. In de rangen bevond zich Theofiel Busschots (°Hoegaarden 10-06-1914). Zoon van Charles en Pauline Vandenberghe. Woonplaats destijds: Nieuwstraat 45, Hoegaarden (nu Ernest Ourystraat).

Theofiel werd op 27 mei '40 zwaar gewond in Kachtem en overleed 's anderendaags in een Duits lazaret. Hij werd later overgebracht naar Hoegaarden.

Ten Mandere vult aan: “De 15de Artillerie verdedigde de forten van Luik en trok zich via Henegouwen terug op de Leielinie. Dit artillerieregiment van het actieve leger was gemobiliseerd in zijn reguliere kazernes te Tienen en La Chartreuse te Luik. Bij de gesneuvelden tref je ook 23 streekgenoten aan, waaronder Smets, Urbain, S.C. van de klas 33, geboren te Hoegaarden 29.12.1912 en overleden in het veldhospitaal in Torhout op 26.5.1940.

Een andere slachtoffer uit Hoegaarden is Merckx Maurice, geboren 3.9.1918 in Hoegaarden, en overleden op 12 mei 1940 in Villers-le-Peuplier. Bogaerts Theodoor heeft als geboorteplaats Zétrud-Lumay (mogelijk Outgaarden) op 26.11.1911, overleden in Maubeuge op 15.5.1940.

Het blad “Vrij Limburg” meldde op 18 september 1954 dat het stadsbestuur van Tongeren de Prijs van Eerlijkheid, voor dat jaar, toekende aan de negenjarige Roland Partand. Hij vond een som geld en bracht die naar de politie. De jongeman was afkomstig uit Hoegaarden. Hij was vanaf zijn zes maand ondergebracht in een wezenhuis in Tongeren. Tot nu vonden we in Hoegaarden geen spoor van “Partand” omtrent zijn geboortjaar 1945.

Dr. Paul Kempeneers reageert: “In het Woordenboek van Debrabandere komt de naam Partand niet voor. Ik heb ook gekeken bij Ann Marynissen (“Familienaam.be”). Partand komt niet voor in 1998 en 2008. Het is dus wel een eigenaardige naam voor een weesjongen. Ik vermoed dat Partand een tijdelijke naam was voor de jongen die vertrok uit Hoegaarden. Later kreeg hij wellicht de naam van een adoptie-ouder.”

De naam Hoxem/Hoksem dook de voorbije maanden op in berichten uit de VS. Maar neen, de tv-serie “The English” (Amazon) verwijst niet naar ons Hoksem. Hoxem in de film is een fictief westernstadje, gesitueerd in 1890. Wat wel écht is, is het Amerikaanse bier met de naam “Hoksem”, een witbier in Hoegaardse stijl. Het is een product van Schilling Brewery in Littleton (6.000 inwoners), New Hampshire. In 2021 werd Hoksem gelanceerd (tegen achttien dollar de fles). De brouwer reageert op onze vraag: “From what I know, Hoksem is in fact named after the small Belgian town in the Hoegaarden region. However there is no connection with Celis or Austin. This name was inspired by the style and Belgian ingredients used for this beer.”

Retouradres
Billen Raymond
Kalverstraat 24
3320 HOEGAARDEN

Driemaandelijks tijdschrift P802006
Afgiftekantoor 9550 HERZELE
mei, juni, juli 2024

HET LIDGELD BEDRAAGT 20 EURO/JAARGANG

Wie minimum 50 euro stort wordt steunend lid, met vermelding in ons tijdschrift

Rekeningnummer vzw Hoegaards Erfgoed:
BE23 3630 8110 6891 BIC begunstigde: BBRUBEBB

BEZOEK ONS OOK OP FACEBOOK

WEBSITE: www.hoegaardserfgoed.be

INLICHTINGEN: hoegaardserfgoed@gmail.com

Inhoud Alpaidis 2024: mei, juni, juli 2024

2. Ten Geleide
3. Te koop: het boek met alle prentkaarten van Hoegaarden
4. Publicatie: Over collaboratie en verzet tussen Dijle en Gete
5. Opoe: En we gaan nog niet naar huis: alle cafés sedert 1900 *Imelda Soetaerts*
8. Hoksem: 120 jaar een zelfstandige parochie *Jan Degeest j, Raymond Billen*
11. Britse Sterling crasht nabij Sluizen na bombardement op Essen 1942 *Walter Rosseels*
14. Sporen van een Boeing in Hauthem *Noël Verlaers*
15. Omer Vanaudenhove bezoekt Ets. Bogaerts *Raymond Billen*
16. Livreiknoop uit 1860 maakt wat los in Hoksem *Vondst door Peter Vanhellemont*
17. Honderd (of 140?) jaar openbare gemeentelijke leatuurvoorziening *Archief Frans Huon*
19. Op zoek naar Hoegaardiers in het Leuvens/Hagelands studentenleven *Kristof Debecker*
21. Van kabouters die “bier” met B schrijven *Chris Bauweraerts*
23. Reacties

Met dank aan onze steunende leden:

Ereleden (100 euro)

Mevr Wed Creten(+)-Pirar

Steunende leden (50 euro)

Mr en Mevr Abbing-Creten

ABCO Verzekeringen bv

Abts Ben

Bouthé Irène

Mr en Mevr Branson-Collin

Degeest-Lambrechts Romain

Dodion Maurice

Janssens (OPS Moja) Monica

Kinnaer Nestor

Laloup-Vandersmissen Ivan

Landsheere-Lefevre Marleen

Marchal Nicole

Michel Chris (Het Paradijs)

Notaris Depuydt-Boddez

Peeters Anne

Sevenants-Dumoulin Daniel

Stienlet Georges

Taverniers Jean-Pierre

Van der Bruggen Bart

Vandervelpen-Horion

Vanhulst-Herbots Arthur

Van Parijs-Goris Elisabeth